

bevilge en Stattebyrde af omtrent 1 Million Rd. om Aaret. Da jeg før talte om, at man ved at indbrage disse Fonds under Statskassen kunde røstere, at saadanne Formaal bleve tilfidesatte, bemærkede den ærede Drdsfører, at det Exempel, jeg fremdrog, hidrørte fra Rigsraadet. Naar jeg tidligere har talt om dette Forhold, er den Indvending flere Gange bleven fremfat imod mig, at det var uden for al Lov, at Rigsdagen vilde være villig til endog rundelig at sørge for disse Interesser. Hidtil har jo Rigsdagen været i det lykkelige Tilfælde, at den kunde gjøre det uden at udskrive en eneste Skilling af Stattebyrdernes Sommer, men jeg skal dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at der i den allernærmeste Fortid, nemlig sidste Lørdag, foreligger en Afstemning her i Thinget, som er ret betegnende i saa Henseende, og som maaske kan vække en besteden Lov om, hvorvidt denne Beredvillighed altid maatte være tilstede her. Da der nemlig var Tale om en Undervisning, som dette ThingsLididsmænd, og iblandt dem en, som er Hertallets to Mand, havde fundet særdeles ønskelig, negtede man dog Bidrag dertil, og hvad angaar Om sorgen for Kunsten, skal jeg minde om de strøgne 1,000 Rd. til Udsmykningen af Christiansborg Slotskirke. Jeg kan derfor kun sige, at Alle de, som alvorligt vilde bevare den højere Undervisnings Stilling her i Landet, gjøre rettest i at lade disse særlige Fonds blive staaende, som de staa. Der er ikke den allerjærneste Lov om, at den lovgivende Magt, den bevilgende Myndighed har den fuldeste Dispositionsret over disse Midler, og dersom man trænger til noget Bevis for, at en saadan Dispositionsret er tilstede, behøver man blot at pege paa den Maade, hvorpaa der disponeres over Sorø Akademis Overstud. Jeg skal ikke paa dette Punkt gaa nærmere ind derpaa — jeg bliver nemlig nødt til paa et senere Punkt at gjøre det — men jeg skal her blot nøjes med at sige, at man i de sidste 20 Aar efter Bevilling i dette og i det andet Thing og med Regjeringens Samtykke har anvendt et Beløb af 2 Millioner Rigsdaler af Sorø Akademis Overstud til Formaal, der ligger udenfor Sorø Akademis egentlige. — Et andet Emne, som Hertallet har fremdraget, er Distret om at sammendrøge samtlige Stipendier og Understøttelser under en fælles Bestyrelse. Heller ikke heri har Mindretallet kunnet følge Hertallet. Af den Omstændighed, at et Beløb udgives til Understøttelser i en eller anden Retning, følger dog ikke ligefrem, at man henlægger alle saadanne Understøttelser under en og samme Myndighed. Naar man erindrer, i hvor mangfoldig forskjellige Retninger disse Understøttelser gaa, for hvor mangfoldig forskellige Interesser de skulle være til Gjeneste, og naar man vil tænke paa, hvilket overordentlig vidt gaaende Personalkendskab der hører til, for at uddele dem paa en forsvarlig Maade, vil man kunne indse, at hvis dette er vanskeligt nu, da de ere henlagte til forskellige Specialbestyrelser,

som i særlig Grad maa have Opmærksomheden henvendt paa deres forsvarlige Anvendelse, vil det være aldeles umuligt at sørge for den gode Anvendelse, naar man bærer et slikt nyt, om jeg saa maa kalde det, Naades eller Stipendie-Sekretariat. — Endelig skal jeg med et Par Ord omtale et af vor Rids Yndlingsemner, nemlig Examenskommissioner. Den ærede Drdsfører udtalte sig med megen Varme imod den Tanke, som den ærede Minister tidligere har fremfat, nemlig at man, dersom man vilde have Examenskommissioner, maatte have Mænd dertil, for hvem det var et særligt Sverv. Den ærede Drdsfører mente, at dette ikke var rigtigt, for det Første, fordi der derved var den Ubehagelighed, som altid har en slet Klang i hans og hans Meningsfællers Øren, at man maatte oprette nye Embeder, og dernæst fordi han mente, at man let vilde kunne finde saadanne Mænd i andre Statsembeder, for hvem denne Stilling kunde være en Bibeftægtigelse. (Mødfigelse af Drdsføreren.) Den ærede Drdsfører udtalte, dersom jeg ikke misforstod ham i en mærkelig Grad, at f. Ex. Geistlige, Dommere eller Andre i disse Retninger sysselsatte Statsjenerer ved Siden af deres egentlige Embedsmandsgjerning skulde kunne røgte dette Sverv; men jeg tror dog at kunne sige, at den som virkelig skal være i Stand til paa en forsvarlig Maade at røgte en Examinators Sverv ved den theologiske Afslutningsexamen eller ved den juridiske eller statsvidenskabelige Examen, maa være noget Mere end en almindelig dannet Theolog eller en almindelig dannet Jurist o. s. v. Han maa være en Mand, som ved Siden af sin Embedsvirksomhed har forfat et alvorligt Studium af det paagjældende Fag; men jeg tror ikke, det er almindeligt at finde Mænd, der saaledes, efter at være traadte ind i en bestemt Embedsgjerning, rette deres Opmærksomhed paa et saa omfattende Studium i Almindelighed. Det, som Mange gjøre, er at kaste sig over enkelte Specialiteter i det Studium, hvortil de tidligere i Almindelighed have hengivet sig; men det er neppe foreneligt med den virkelig alvorlige Embedsgjerning at drive et saadant Studium i dets hele Omfang. Jeg kan derfor for mit Bedkommende ikke slutte mig til denne Henstilling om Examenskommissioner paa denne Maade. Jeg tror ogsaa, at man ved at udvikle Institutionen saaledes, som man har begyndt, nemlig ved at tage Censorer udenfor de egentlige Læreres Kreds, i det Besættelige kan opnå det, man tilsigter. Jeg er fuldkommen enig med den ærede Drdsfører i, at det er en Feil og en meget alvorlig Feil, hvis vore Examina ere indrettede paa den Maade, at Kandidaterne derved belembres med en Detail, som kun kan føre til den forberedende Udvikling i det paagjældende Fag; men en saadan Feil kan lige saa godt rettes ved Censorenes Indskriben som ved til Examinatorene at tage Mænd, der have et